BAUKJE SPALTRO

‘KLEUR IS MIJN ZUURSTOF’

In een geheel eigen kleurpalet schildert Baukje Spaltro de serie ‘City Spheres’. Tijdens residenties in onder meer Den Helder, het Finse Turku en Milaan probeert zij telkenmale de geest van die plek te vangen.

TEKST: **MONIEK SPAANS**

Baukje Spaltro (Milaan, 1967) heeft zich voor haar werk ‘City Spheres’ laten inspireren door het boek *Sferen* van de Duitse filosoof Peter Sloterdijk, een dikke pil van 900 bladzijden. ‘Ik ben een heel trage lezer en heb er wel vijf jaar over gedaan. In *Sferen* onderzoekt Sloterdijk de geschiedenis van de mensheid. Hij vraagt zich niet af *wat* is de mens, maar *waar* is de mens? Mensen omhullen zich met sferen: hun huis, hun land, een natie, om zich te beschermen tegen de anderen en tegen de wereld. *Waar* is een plek die we samen bouwen, waar we zijn, wie we willen zijn, en dat *waar* noemt hij een atmosfeer. Een zeer inspirerend boek dat bij mij allerlei beelden opriep.’

Spaltro maakte eerder de serie *Spheres* over mensen die samen bouwen aan een plek. ‘Nadat ik werd uitgenodigd voor een residentie in Den Helder heb ik mijn aandacht echter verlegd van mensen die samen aan een plek bouwen, naar de plek zelf. Zo is mijn City Sphere-project ontstaan.
Den Nieuwen Helder was mijn eerste City Sphere. Ik wandelde door de buurt, maakte schetsen en heel veel foto’s om de zogenaamde *genius loci* (het Romeinse idee van de beschermgeest van een plaats, MS) te vangen, op basis waarvan ik aan het schilderen sloeg.’

‘Met de verschillende kleurlagen bouw ik aan de sfeer, die ik gevoeld en ervaren heb vanuit mijn intuïtie, vanuit een binnenwereld’

Cavalca & Via, Piazzale Corvetto, 2023, gemengde techniek (markers, acryl en olieverf op linnen) 100 x 120 cm

Linker pagina: Baukje Spaltro, Foto: Moniek Spaans, bewerkt door Ellen Bouma

OLTRE, 2024, gemengde techniek (markers, acryl en olieverf op linnen) 185 x 270 cm

Spaltro schilderde zo'n dertig doekjes in verschillende formaten, variërend van 18 x 24 cm tot 40 x 100 cm, die ze in een wolk, een compositie van al die werken, bijeenbracht.

Na de City Sphere van Den Helder volgde de City Sphere *Civic Pride* van Heesterveld in Amsterdam Zuidoost. 'Daar ontstond een wolk met een heel ander kleurpalet en toen werd mij duidelijk: elke plek is door andere mensen gebouwd en heeft een andere sfeer en uitstraling, een andere *genius loci* en daar ben ik op in gaan zoomen.'

ITALIAANSE COMPONENTEN

Spaltro ziet de *genius loci* als het verborgen DNA van een plek. 'De Romeinen geloofden niet alleen dat belangrijke plekken een beschermgeest hadden, maar pleitten ook voor bewustwording, het vereren en het koesteren van zo'n plek. Voor mij is dat de onzichtbare *genius loci* die ontstaat door de kleurencombinaties waarbij de fluorlaag het dominante DNA van die plek is. Niet in de concrete zin, maar meer in de zin van mensen hebben daar jaren gewoond, geleefd en gevochten, liefgehad en gebouwd, en dat zit daar achter die stenen, achter de indeling van een stad, de gebruiken en de cultuur. Dat is het kloppend hart voor mij.
Met de verschillende kleurlagen bouw ik aan de sfeer die ik gevoeld en ervaren heb vanuit mijn intuïtie, vanuit een binnenwereld. Die probeer ik te vangen met heel veel kracht en energie om die *genius loci* te duiden. Zo ontstaat er een beeld van een specifiek moment van die plek, met de kleuren van die plek.'

'Je kan wel zeggen dat kleur echt mijn ding is. Kleur is energie en kleur is écht schilderen, daarom ben ik dan ook geen tekenaar. Kleur, durf en intuïtie zijn echt mijn Italiaanse componenten. Durf het niet te weten en grote stappen maken, daar zijn de Italianen heel goed in. Nederlanders zijn goed in structuur, wat ik ook hard nodig heb, maar kleur is mijn zuurstof.'

ONVREDE

Ondertussen breidt het *City Sphere Project*, begonnen in 2015, zich steeds verder uit. In 2022 werkte Spaltro op uitnodiging van de plaatselijke Rijksacademie in Corvetto, een wijk in het zuidoosten van Milaan. Daar maakte ze dit keer een kleine wolk, maar eenmaal thuis, terug in de studio besloot ze op basis van deze wolk een aantal grote studiowerken te maken. *OLTRE* (voorbij), *Le Damigelle di Corvetto* (De bruidsmeisjes van Corvetto) en *Cavalca & Via* dat vrij vertaald 'er op een paard vandoor gaan' betekent.
'Met die laatste titel heb ik een beetje de onvrede van de jongeren, die weg willen uit deze buurt, proberen te ondervangen. In Corvetto is veel aan de hand. Er wordt gesloopt en gebouwd en er is veel criminaliteit. Heel kenmerkend voor Corvetto is dat er een snelweg over een lang viaduct in een bocht door de wijk loopt. Het verkeer dat eroverheen raast veroorzaakt uiteraard veel smog.

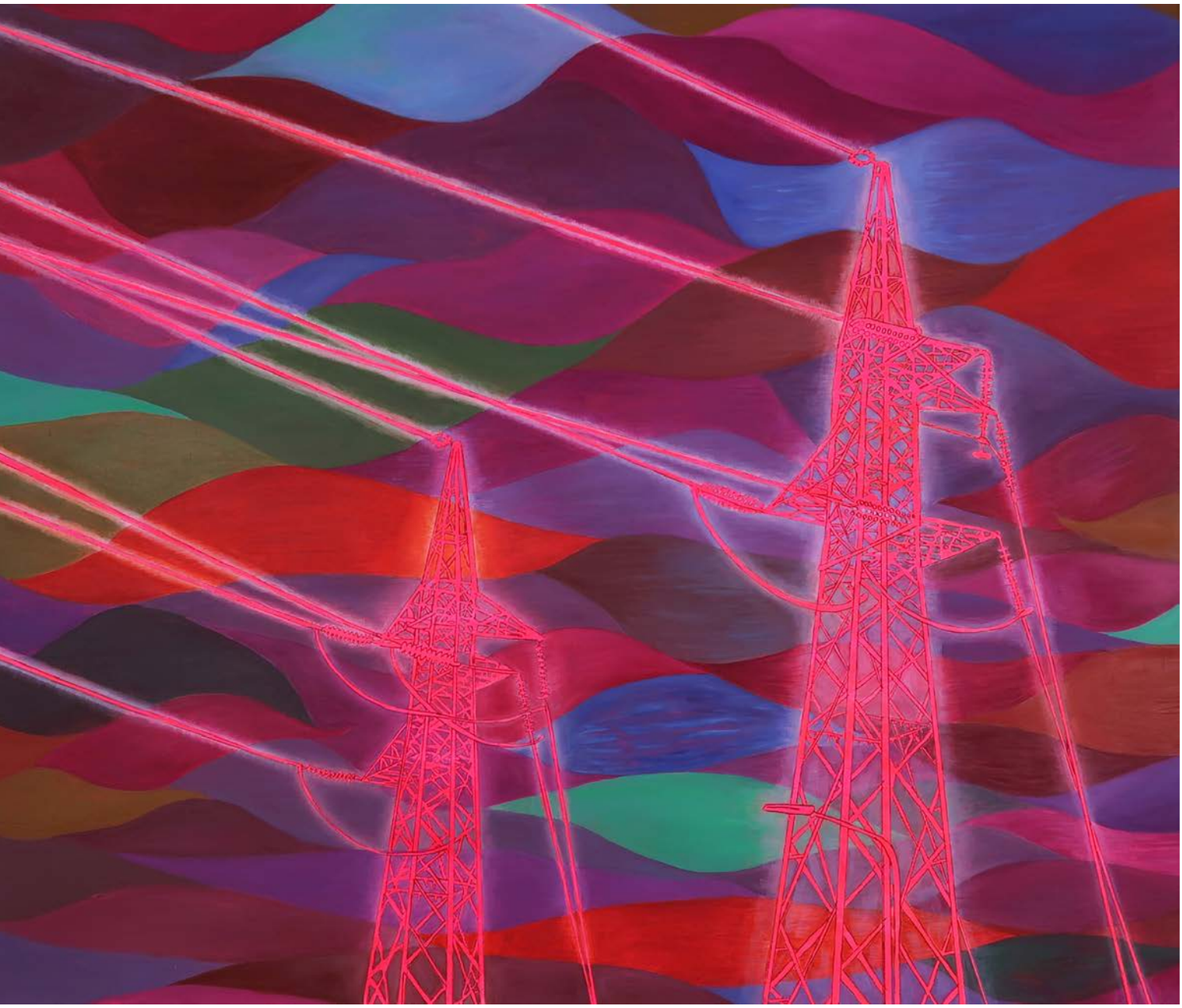

Le Damigelle di Corvetto, **Via Marco D'Agrate**, 2024, gemengde techniek (markers, acryl en olieverf op linnen) 100 x 120 cm

Ik schilderde *Cavalca & Via* in transparante lagen, met een toets van streepjes, waardoor het beeld gaat zinderen. Het fluor is hier heel hard, het lijkt bijna alsof er een lampje achter het doek aanstaat.'

KNETTEREN

Ook achter *Le Damigelle di Corvetto,* de twee hoogspanningsmasten die eveneens kenmerkend zijn voor de wijk, lijken wel lampjes te branden, je hoort de elektriciteit bijna knetteren. 'Over dat doek heb ik bijna een jaar gedaan. Er gaat altijd een heel proces aan vooraf. Naar aanleiding van foto's die gemaakt heb, maak ik eerst een schets die ik op een wit doek projecteer. Met zwarte markers neem ik de projectie over op het doek. Daar maak ik weer een foto van zodat ik een kleurplaat heb voor in mijn werkboek, waar ik al werkend mijn kleuren in kan vullen. Vervolgens zet ik met fluor-acrylverf een transparante laag op en dan pas komen de eerste olieverflagen.'
De bruidsmeisjes knetteren overigens echt. De draden van de hoogspanningsmasten hangen vlak boven de huizen, wat de sfeer in de wijk, zacht gezegd, niet ten goede komt.

www.baukjespaltro.com
insta@baukjespaltro